

BEZPŁATNY KWARTALNIK NR 1

GMINY: Czarna Białostocka,
Gródek, Michałowo, Zabłudów,
Juchnowiec Kościelny,
Wasilków, Supraśl

biuletyn informacyjny

**EKONOMIA SPOŁECZNA
W PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ**

Mała społeczność. Duże korzyści.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Patron Honorowy

Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku

Projekt realizowany w ramach Działania 7.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Biuro projektowe:
Forum Inicjatyw Rozwojowych
Inkubator Ekonomii Społecznej
ul. Warszawska 34, 15-077 Białystok, www.fir.org.pl

Partner projektowy:
Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Puszcza Knyszyńska”
Inkubator Ekonomii Społecznej
ul. Piłsudskiego 64, 16-030 Supraśl, www.puszczaknyszynska.org

Co rozumiemy pod pojęciem ekonomii społecznej? Wspomina się o tym w radio, telewizji, w prasie. Słyszycie się o spółdzielniach społecznych, Centrach Integracji Społecznej (CIS), Klubach Integracji Społecznej (KIS), Zakładach Aktywności Zawodowej (ZAZ), Towarzystwach Ubezpieczeń Wzajemnych (TUW).

Ekonomia społeczna zwana **przedsiębiorczością społeczną**, to działania różnych instytucji, takich jak na przykład

spółdzielnie, przedsiębiorstwa społeczne, stowarzyszenia, które starają się realizować cele społeczne przy użyciu instrumentów rynkowych. Instytucje te charakteryzuje inwestowanie wypracowanych zysków w realizowane przez siebie cele, bądź we wspólnotę, na rzecz której działają.

Ekonomię społeczną można scharakteryzować jako sektor gospodarki, który nastawiony jest na zysk, a działalność ekonomiczną łączy z celami społecznymi. Unia Europejska, która popiera rozwój tej koncepcji, podkreśla zwłaszcza dwa aspekty: możliwość stwarzania nowych miejsc pracy i jej socjalne nakierowanie na potrzeby najmniej uprzywilejowanych grup społecznych, którym ciężko odnaleźć się na rynku pracy.

Najpopularniejsze podmioty prawne sektora ekonomii społecznej w Polsce

Wśród organizacji pozarządowych wyróżniamy przede wszystkim fundacje i stowarzyszenia.

Stowarzyszenie

dobrowolne, samorządne, trwałe zrzeczenie o celach niezarobkowych, opierające swoją działalność na pracy społecznej członków. Działalność gospodarcza przynosząca zysk ekonomiczny jest dopuszczalna, jednak dochód stowarzyszenia nie może być dzielony między członków, lecz musi być przeznaczany na podtrzymywanie statutowych celów stowarzyszenia.

Czym jest ekonomia społeczna?

Fundacja

jest organizacją powołaną dla realizacji celów społecznie lub gospodarczo użytecznych w szczególności takich, jak: rozwój gospodarki i nauki, oświata i wychowanie, kultura i sztuka, opieka i pomoc społeczna, ochrona środowiska oraz opieka nad zabytkami; inną cechą charakterystyczną

fundacji jest niedochodowość celu, dla którego została założona. Oznacza to, iż nawet prowadząc działalność gospodarczą fundacja winna przeznaczać uzyskany dochód na cele statutowe, czyli realizację celu dla którego została utworzona.

Spółdzielnia

jest dobrowolnym zrzeszeniem nieograniczonej liczby osób, która w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą. Spółdzielnia może również prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków i ich środowiska. Największe znaczenie z punktu widzenia ekonomii społecznej mają następujące typy spółdzielni:

Spółdzielnia pracy

tu przedmiotem gospodarczej działalności jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków. Osobista praca członków spółdzielni jest niezbędna dla realizacji celu gospodarczego każdej spółdzielni pracy, dlatego też spółdzielnia i wszyscy jej członkowie mają obowiązek nawiązywania stosunku pracy i pozostawania w nim.

Spółdzielnia inwalidów i spółdzielnia niewidomych

mają wieloletnie tradycje sięgające okresu powojennego i cechują się wysokim wskaźnikiem zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Spółdzielnia socjalna

to pierwsza w Polsce forma prawna, którą ustawa określiła jako przedsiębiorstwo społeczne.

Przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków. Spółdzielnia socjalna działa na rzecz społecznej i zawodowej reintegracji jej członków. Spółdzielnie socjalne łączą w sobie dwa sektory: pozarządowy i przedsiębiorców. Jednocześnie nie należą do żadnego z nich.

Centrum Integracji Społecznej (CIS)

utworzone przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową, realizujące reintegrację zawodową i społeczną, poprzez prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in. nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia.

Klub Integracji Społecznej (KIS)

to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych.

Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ)

jest rozwiązaniem prawnym, nie jest samodzielną formą prawną – jest organizacyjnie i finansowo wydzieloną jednostką, która uzyskuje status zakładu aktywności zawodowej. ZAZ może prowadzić działalność gospodarczą.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych (TUW)

ubezpiecza swoich członków na zasadzie wzajemności, przy czym TUW nie jest nastawiony na zysk, a swoim członkom oferuje tanią ochronę ubezpieczeniową w zamian za składki pokrywające jedynie wypłacone świadczenia oraz koszty działalności. Związana w ramach Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych grupa ubezpieczonych połączona jest wspólnotą interesów jej członków.

Organizacje pozarządowe działają społecznie i nie dla zysku, są niezależne od administracji (rządu).

Fundacja Forum Inicjatyw Rozwojowych wraz ze Stowarzyszeniem „Lokalna Grupa Działania Puszcza Knyszyńska” realizuje projekt Priorytetu VII Promocja integracji społecznej; Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnieniu sektora ekonomii społecznej; 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej, finansowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Projekt „Ekonomia Społeczna w Puszczy Knyszyńskiej”

Jest skierowany do mieszkańców gmin Czarna Białostocka, Gródek, Michałowo, Zabłudów, Juchnowiec Kościelny, Wasilków, Supraśl, finansowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Celem projektu jest upowszechnienie wiedzy na temat ekonomii społecznej oraz wzmocnienie potencjału istniejących podmiotów ekonomii społecznej na terenie w/w 7 gmin. W ramach projektu zaplanowano:

- 7 szkoleń informacyjnych na terenie w/w 7 gmin w zakresie podstaw ekonomii społecznej. Szkolenie będzie dotyczyć rozwiązań w ekonomii społecznej służących integracji społecznej mieszkańców, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i ożywieniu gospodarki wiejskiej.

- Organizację Szkoły Liderów Ekonomii Społecznej. Szkoła liderów skierowana będzie do osób zainteresowanych pogłębieniem wiedzy dotyczącej ekonomii społecznej oraz prowadzeniem podmiotów ekonomii społecznej.

- Utworzenie Inkubatorów i Punktów Ekonomii Społecznej – ośrodki przystosowane do prowadzenia bezpłatnych konsultacji w zakresie podstaw prawnych, księgowych oraz finansowania podmiotów ekonomii społecznej.

Dzięki finansowemu wsparciu projektu ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego udział w projekcie jest BEZPŁATNY.

Pierwsze szkolenia informacyjne w ramach projektu odbyły się:

- 16 marca 2010 roku w gminie Gródek
- 19 marca 2010 roku w gminie Wasilków
- 23 marca 2010 roku w gminie Czarna Białostocka
- 29 marca 2010 roku w gminie Juchnowiec Kościelny.

Na szkolenia byli zapraszani między innymi przedstawiciele istniejących już w poszczególnych gminach podmiotów ekonomii społecznej: fundacji, stowarzyszeń, spółdzielni inwalidów, zakładów aktywności zawodowej oraz instytucji rynku pracy, instytucji pomocy i integracji społecznej, przedstawiciele władz lokalnych i osoby wykluczone społecznie.

16 marca 2010 roku w Gminie Gródek odbyło się pierwsze szkolenie informacyjne, w którym uczestniczyło 21 osób, w tym przedstawiciele LGD Puszcza Knyszyńska oraz Forum Inicjatyw Rozwojowych. Na szkoleniu zostały przedstawione, między innymi dobre praktyki ekonomii społecznej w

kraju i województwie podlaskim, informacje na temat funkcjonowania ekonomii społecznej i jej wpływu na rozwój lokalny oraz finansowania działań podejmowanych przez podmioty ekonomii społecznej. Wśród uczestników szkolenia temat ekonomii społecznej wzbudził duże zainteresowanie.

W kwietniu zaplanowano kolejne szkolenia informacyjne:

- 12 kwietnia 2010 roku w gminie Michałowo
- 14 kwietnia 2010 roku w gminie Zabłudów
- 28 kwietnia 2010 roku w gminie Supraśl.

Forum Inicjatyw Rozwojowych w ramach projektu „Ekonomia Społeczna w Puszczy Knyszyńskiej” zaprasza na bezpłatne doradztwo w zakresie: podstaw prawnych, księgowych, finansowania podmiotów EKONOMII SPOŁECZNEJ.

Dobre praktyki ekonomii społecznej w województwie podlaskim

**STOWARZYSZENIE INICJATYW
SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH**
IM. KRÓLA ZYGMUNTA AUGUSTA W AUGUSTOWIE

Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych im. Króla Zygmunta Augusta w Augustowie - dobre praktyki w zakresie włączenia społecznego osób zagrożonych wykluczeniem

W każdej wspólnocie lokalnej są ludzie, którzy nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb poprzez pracę, czy wymianę rynkową. Przyczyny trudności mogą być różne: brak wykształcenia, niskie lub zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe, nieadekwatne do potrzeb rynku, problemy związane z adaptacją społeczną, a także choroba czy niepełnosprawność. Obowiązkiem wspólnoty społecznej jest udzielenie pomocy osobom potrzebującym w taki sposób, aby nie uzależnić od pomocy, a dać im szansę na rozwój indywidualnych umiejętności i predyspozycji, starać się włączyć te osoby w aktywne życie społeczne i zawodowe. Szczególną rolę w budowaniu życia społecznego i gospodarczego w duchu solidarności z najbardziej potrzebującymi, ma wspólnota lokalna, a w niej instytucje samorządowe i organizacje obywatelskie.

Jednym z zadań statutowych **Stowarzyszenia Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych im. króla Zygmunta Augusta w Augustowie** jest pomoc osobom długotrwale bezrobotnym, w tym także w sposób szczególny osobom niepełnosprawnym. Wiąże się to ściśle z celem Stowarzyszenia jakim jest działanie na rzecz rozwoju lokalnego. Żadna wspólnota społeczna nie może się dobrze i prawidłowo rozwijać, nie zauważając potrzeb tych spośród jej członków, którzy w danej chwili potrzebują wsparcia. Wychodząc z potrzeby budowania sprawiedliwego świata i solidarności z najbardziej potrzebującymi, Stowarzyszenie angażuje się w działania promujące rozwiązania ekonomii społecznej.

MODEL CENTRUM EKONOMII SPOŁECZNEJ

W związku z tym, że stowarzyszenie realizuje od kilku lat działania na rzecz promocji zatrudnienia osób niepełnosprawnych, a także długotrwale bezrobotnych, które z innych przyczyn niż niepełnosprawność mają trudności z wejściem na rynek pracy, opracowany został własny model spójnych działań pod nazwą CENTRUM EKONOMII SPOŁECZNEJ (CES). Model jest opisem stosowanych instrumentów, które już się sprawdziły w praktyce, a służą włączeniu społecznemu osób zagrożonych wykluczeniem.

Koncepcja zakłada funkcjonowanie następujących elementów:

Ośrodek Aktywizacji Zawodowej (OAZ-a).

jest to kompleksowy blok zajęć grupowych i indywidualnych, w ramach którego odbywają się warsztaty aktywizujące, typu Spadochron, treningi umiejętności interpersonalnych, warsztaty psychologiczne, konsultacje indywidualne z psychologiem z doradcą zawodowym, opracowanie indywidualnego planu działania. Program jest intensywny, dynamiczny, angażujący uczestników. OAZ-a służy wsparciu osób bezrobotnych, pomaga określić ich umiejętności i predyspozycje zawodowe, buduje motywację i chęć do dalszej pracy nad sobą. Uczestnikami szkoleń są osoby doświadczające trudności na rynku pracy, a w sposób szczególny, osoby długotrwale bezrobotne i chorujące psychicznie. Pełen cykl trwa trzy miesiące (ok. 215 godzin), jednakże należy uwzględnić indywidualne potrzeby beneficjenta, zależne chociażby od kondycji psychicznej. Osoby niepełnosprawne wymagają mniej intensywnego cyklu i bardziej rozłożonego w czasie, uwzględniającego ograniczenia związane z niepełnosprawnością. Ten moduł jest często realizowany jako samodzielny projekt aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób, doświadczających trudności na rynku pracy.

Pracownie Umiejętności Zawodowych (PUZ),

w których odbywa się praktyczne przygotowanie do zawodu i doskonalenie indywidualnych

umiejętności. W ramach dotychczasowych doświadczeń stowarzyszenie organizowało pracownię kulinarno-gastronomiczną, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, małej poligrafii, ale, oczywiście mogą to być inne przykłady. Wybór kierunków przygotowania zawodowego wynika z przeprowadzonych analiz uczestników projektu, określenia ich możliwości i predyspozycji zawodowych, ale także możliwości działania i potrzeb na lokalnym rynku. Decyzja w sprawie uruchomienia konkretnej pracowni jest podejmowana po dogłębnej analizie grupy szkoleniowej oraz ocenie sytuacji na rynku pracy.

Przedsiębiorstwo Społeczne (PS)

tworzy konkretne miejsca pracy i jest niezależnym organizacyjnie i finansowo podmiotem, funkcjonującym na rynku gospodarczym. Forma organizacyjna może być różna: np. spółdzielnia socjalna, zakład aktywności zawodowej, centrum integracji społecznej, działalność gospodarcza stowarzyszenia, fundacji, czy spółka prawa handlowego z misją społeczną.

Edukacja, Promocja i Upowszechnianie

ten element koncepcji jest niezwykle ważny dla rozwoju współpracy i partnerstwa na poziomie lokalnym. Są to działania polegające na szkoleniach, konferencjach, coachingu i innych przedsięwzięciach, których celem jest powstawanie nowych podmiotów ekonomii społecznej i promocja dobrych praktyk w tym zakresie. Przykładem tego działania jest Podlaski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, projekt realizowany w partnerstwie w okresie 2008 - 2010. Stowarzyszenie ma także własne doświadczenia realizacji szkoleń dla osób, które zawodowo mają kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Są to pracownicy MOPS, GOPS, PUP, świetlic, środowiskowych domów samopomocy, warsztatów terapii zajęciowej, itp. Uważamy, że osoby z zaburzeniami psychicznymi są grupą, której najtrudniej jest, spośród wszystkich osób niepełnosprawnych, poradzić sobie z zatrudnieniem na rynku pracy. Dlatego też większość działań kierujemy do tej grupy odbiorców.

Krzysztof Anuszkiewicz

